

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322200196
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:4322200196.1

Uznesenie

Okresný súd Levice vo veci starostlivosti o mal. deti: T., bytom u matky a T., bytom u otca, deti rodičov: T., bytom W., v konaní právne zastúpená advokátkou Mgr. Renátou Mészáros, so sídlom Nám. hrdinov 7-8, Levice a T., Slovenská republika, t.č. P. Česká republika, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd vo veci starostlivosti o maloletého T. a vo veci návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia **n e m á** právomoc konať.

II. Konanie vo veci starostlivosti o mal. T. a mal. T. **s a z a s t a v u j e**.

III. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka mal. detí dňa 13.01.2022 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne doručila tunajšiemu súdu návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom. V podanom návrhu žiadala, aby súd mal. T. a mal. T. zveril do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu mal. T. sumou 200,- eur a mal. T. sumou 150,- eur mesačne, a to od právoplatnosti rozsudku o rozvođe manželstva, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Styk otca s mal. deťmi nežiadala upraviť. Súčasne s návrhom vo veci samej matka podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd otcovi mal. detí uložil povinnosť odovzdať mal. T. do starostlivosti matky, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci zverenia mal. detí do osobnej starostlivosti matky.

2. V podanom návrhu matka uviedla, že už v minulosti podala na Okresný súd Levice návrh na začatie konania, pričom jedno konanie bolo vedené pod sp.zn. 17P/84/2021, toto konanie bolo uznesením č.k. 17P/84/2021-10 zo dňa 06.07.2021 zastavené z dôvodu, že súd nemá právomoc vo veci konať. Neskôr v danej veci podala nový návrh, predmetné konanie bolo vedené pod sp.zn. 17P/150/2021 a aj toto konanie bolo uznesením Okresného súdu Levice č.k. 17P/150/2021-34 zastavené z rovnakých dôvodov. Ako ďalej matka uviedla, od ostatného podania návrhu na začatie konania a následného vydania zamietavého rozhodnutia súdu sa zmenili pomery tak na jej strane ako aj na strane jej detí a aj ich otca. Matka sa natrvalo presťahovala na Slovensko do obce Kalná nad Hronom, kde býva nepretržite od mája 2021 a tak isto aj jej starší syn Marián, ktorý tam býva s ňou. Od septembra 2021 začal navštevovať Základnú školu v Kalnej nad Hronom a je žiakom 1. A triedy. Matka ďalej poukázala na skutočnosť, že sa s deťmi ako aj ich otcom do Českej republiky nikdy nepresťahovala natrvalo. Svoj trvalý pobyt ako aj pobyt oboch detí mali a neustále majú na adrese v Kalnej nad Hronom. Tak isto otec mal. detí má trvalý pobyt v obci Tehla, kde je vlastníkom rodinného domu, ktorý začal postupne prerábať. Taktiež všetky dávky na deti, od rodičovského príspevku na mal. Matiasa ako aj rodinné prídavky vždy poberala na Slovensku. Obe mal. deti navštevujú detskú lekárku MUDr. Varšányovú. Matka uviedla, že nikdy v minulosti nemali trvalý, prechodný ako ani iný pobyt v Českej republike, nikdy tam neboli prihlásení na úrade, ani nepoberali žiadne sociálne dávky na seba alebo ich deti. S otcom mal. detí matka tvorila pár

približne 5 rokov a väčšinou bývali v podnájme v Českej republike. Otec tam zabezpečoval financie na chod rodiny, ale o deti sa takmer vôbec nezaujímal a celú starostlivosť o domácnosť a deti zabezpečovala matka. Otec detí je dosť prchký a výbušný a preto mali často konflikty, čoho svedkami boli aj ich mal. deti. S otcom detí preto prerušila spolužitie, od mája s ním nežije. Otec jej na deti žiadnym spôsobom neprispieva. Starší syn žije od začiatku s matkou, s otcom neudržiava žiadny kontakt a odmieta s ním aj telefonovať. Mladší syn žil chvíľu s matkou, ale keďže otec detí chodil každý deň pod okná ich bytu, vykrikoval a neustále obťažoval ich susedov, mladší syn s ním začiatkom októbra 2021 odišiel akože idú na výlet a od uvedenej doby sa syn už k matke nevrátil, nakoľko ho otec nechce pustiť. Matka o synovi nemá žiadne informácie, avšak sa dozvedela, že otec so synom chodí hore dole medzi ČR a SR. Keď sú v ČR, otec vykonáva pouličný obchod, syn behá s ním a niekedy sedí v aute. Otec syna aj zneužíva, aby žobral na ulici peniaze. Jeho výchova je zanedbaná, otec sa o dieťa žiadnym spôsobom nestará, okrem toho, že mu dá najesť. Keď matka so synom naposledy telefonovala, tak sa jej spýtal prečo ho nechce, že on prosil otca, aby ho zobral ku nej, ale otec sa len smeje, že syna neuvidí a zoberie jej aj staršieho.

3. Z vykonanej lustrácie v súdnom registri tunajšieho súdu má súd za preukázané, že na súde prebieha konanie o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré je vedené pod sp.zn. 17P/150/2021. V predmetnom konaní súd uznesením č.k. 17P/150/2021-34 zo dňa 22.11.2021 rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tak, že vyslovil, že súd vo veci starostlivosti o mal. T. a vo veci návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia nemá právomoc konať a z tohto dôvodu aj konanie vo veci starostlivosti o mal. Matiasa zastavil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.12.2021. Vo veci starostlivosti o mal. T. bude súd ďalej pokračovať.

Preskúmaním spisového materiálu sp.zn. 17P/150/2021 súd zistil, že k spisu je pripojené aj rozhodnutie Okresného súdu Brno-venkov č.k. Nc 397/2021-17 43 P a Nc 267/2021 zo dňa 06.01.2022 o neodkladnom opatrení, ktorým bol mal. T. predbežne zverený do starostlivosti otca. Matke bola uvedeným rozhodnutím uložená povinnosť strpieť starostlivosť otca T. o mal. T.. Okresný súd Brno-venkov zároveň mal. T. ustanovil na zastupovanie v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia opatrovníka Úrad pre medzinárodnoprávnu ochranu detí, so sídlom Šilingrovo námestí 3/4 Brno. Ako vyplýva z predmetného rozhodnutia, obvyklým pobytom mal. T. je Česká republika, pričom v súčasnosti maloletý spolu so svojim otcom bývajú v územnom obvode Okresného súdu Brno-venkov. V tejto veci Okresný súd Brno-venkov vytýčil aj termín pojednávania na deň 02.03.2022, na ktorý bude predvolaná aj matka mal. detí a kde bude vec prejednaná a vo veci bude rozhodnuté.

4. Podľa § 112 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

5. Ochranu záujmu maloletého môže zabezpečiť najlepšie (najefektívnejšie) súd, ktorý sa nachádza v blízkosti maloletého. Bydliskom je nutné rozumieť miesto, v ktorom sa účastník zdržuje v úmysle trvale sa tam zdržovať. Bydliskom maloletého sa na základe uvedeného rozumie miesto, kde sa maloletý zdržuje z vôle zákonných zástupcov, na základe rozhodnutia súdu alebo na základe iných rozhodujúcich skutočností. V prípade začatia prvého konania sa miestna príslušnosť odvodzuje od miesta, kde má dieťa aktuálne svoje bydlisko, avšak za podmienky, že toto bydlisko bolo určené zákonným spôsobom. Pokiaľ aktuálne bydlisko maloletého dieťaťa nie je určené v súlade s niektorým zo spôsobov, ktoré zákon považuje za zákonné, potom takýto súd nie je miestne príslušný na konanie a na konanie bude miestne príslušný súd, ktorý naposledy spĺňal kumulatívne obe podmienky.

6. Podľa § 9 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

7. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

8. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Rada Európskej únie dňa 27.11.2003 prijala Nariadenie rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000. Predmetné nariadenie upravuje kritériá o súdnej právomoci, uznávanie a vykonávanie rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností oboch manželov za deti vydaných v manželských veciach. S cieľom zabezpečiť rovnosť pre všetky deti, dané nariadenie sa vzťahuje na všetky rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach, vrátane opatrení na ochranu dieťaťa, nezávisle na konaniach v manželských veciach.

11. Podľa čl. 8 bod 1 Nariadenia rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „Nariadenie“), súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

12. V prejednávanej veci má súd preukázané, že obvyklý pobyt dieťaťa je na území Českej republiky spolu so svojim otcom. Z podaného návrhu na začatie konania vyplýva, že maloletý Matias ako aj jeho otec majú obvyklý pobyt (bydlisko) mimo územia Slovenskej republiky, aj keď majú registrovaný trvalý pobyt v Slovenskej republike - otec v obci Tehla a mal. Matias v obci Kalná nad Hronom. Obvyklým pobytom je nutné rozumieť miesto, v ktorom sa účastník zdržuje v úmysle trvale sa tam zdržovať. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí č.k. 4 Cdo 40/2014 uvádza, že bydliskom sa rozumie miesto, kde sa osoba skutočne trvale zdržuje, aj keď je prihlásená na trvalý pobyt v obvode iného súdu - členského štátu a pojmy bydlisko a trvalý pobyt nie je možné stotožňovať (registrovaný právny stav), pretože fyzická osoba sa na mieste trvalého pobytu nemusí reálne zdržiavať - presne tak ako je to v danom prípade. Pojem obvyklého pobytu v kontexte medzinárodného práva súkromného a procesného sa spája s Haagskou konferenciou medzinárodného práva súkromného, ktorá ho začala používať vo svojich dohovoroch najprv len ako hraničný ukazovateľ rozhodného práva, potom ako kritérium nepriamej právomoci a nakoniec aj ako kritérium priamej právomoci.

13. Podľa čl. 17 „Nariadenia“, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

14. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení, ako i z návrhu na začatie konania je súd toho názoru, že obvyklý pobyt maloletého Matiasa nie je v Slovenskej republike a preto podľa čl. 8 kapitola I v spojení s článkom 17 Nariadenia nemá Okresný súd Levice právomoc vo veci konať, nakoľko obvyklý pobyt maloletého v čase začatia konania je mimo územia Slovenskej republiky a to v Českej republike.

15. Podľa čl. 20 „Nariadenia“, v nalievavých prípadoch nebránia ustanovenia tohto nariadenia súdom členského štátu prijať predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, s ohľadom na osoby alebo majetok v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa práva tohto členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu.

16. Súd pri rozhodovaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia prihladal na čl. 20 Nariadenia a nepristúpil k jeho nariadeniu z dôvodu, že za účelom rozhodnutia súdu o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné vykonať šetrenie pomerov v domácnosti otca a maloletého T., pričom táto domácnosť (majetok a osoby) sa nachádzajú na území Českej republiky. Súd zároveň poukazuje aj na rozhodnutie Okresného súdu Brno-venkov č.k. Nc 397/2021-17 zo dňa 06.01.2022, ktorým súd nariadil neodkladné opatrenie na základe ktorého už bol mal. Matias predbežne zverený do starostlivosti otca. Na tomto súde v Českej republike aj ďalej prebieha konanie vo veci starostlivosti o mal. T. na ktoré bude matka mal. detí riadne predvolaná a ktorého sa má právo zúčastniť. Ďalej súd poukazuje aj na prebiehajúce konanie na tunajšom súde pod sp.zn. 17P/150/2021, v ktorom súd bude rozhodovať o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinnosti k mal. T.

17. Podľa § 159 CSP začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

18. Litispendencia - prekážka veci začatej, patrí k podmienkam konania, ktorých nedostatok súdu znemožňuje rozhodnúť vo veci samej. Prekážka veci začatej teda bráni tomu, aby bola prejednaná a rozhodnutá vec, o ktorej už bolo skôr začaté konanie. Takýto nedostatok podmienky konania nemožno odstrániť, preto súd po jeho zistení musí konanie v ktoromkoľvek štádiu bez ďalšieho zastaviť. O prekážku veci začatej v zmysle citovaného zákonného ustanovenia ide vtedy, keď v neskoršom konaní ide o ten istý nárok, o ktorom už bolo skôr začaté iné konanie, ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých účastníkov konania resp. ich právnych nástupcov. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak v konaní ide o rovnaký nárok, ktorý je vyvodzovaný z rovnakých skutkových okolností. Totožnosť účastníkov konania je zachovaná aj v prípade ak vystupujú v opačnom procesnom postavení.

19. Neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania je prekážka začatého konania podľa § 159 CSP. Začaté konanie vo veci vedenej Okresným súdom Levice pod sp. zn. 17P/150/2021 bráni tomu, aby v tej istej veci prebiehalo aj ďalšie konanie s rovnakým predmetom konania a totožnými účastníkmi. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd konanie vo veci pod sp. zn. 6P/5/2022 jednak pre nedostatok právomoci vo vzťahu k mal. T. a jednak pre prekážku začatého konania (litispendencie) vo vzťahu k mal. T. zastavil.

20. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

21. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Levice, v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.